

Slovo k povzbuzení na neděli 17. listopadu 2024, na 33. neděli v mezidobí – B
Biblická čtení: Dan 12,1-3; Ž 16; Žid 10,11-14.18; Mk 13,24-32

Milé sestry, milí bratři,

na poslední neděli před slavností Krista Krále každoročně zaznívají **apokalyptická** biblická čtení. V **evangelii** slyšíme úryvky z takzvané „malé apokalypsy“, ze slov Pána Ježíše před začátkem pašijí o znameních konce světa a jeho druhého příchodu; letos podle Marka. V **prvním čtení** máme před sebou nějaký příklad starozákonní apokalyptiky; dnes z nejapokalyptičtější knihy Daniel.

Apokalyptika je podivuhodný biblický literární druh. Jak říká už i sám její řecký název (*apokalypsis*) jde o „**odkrytí věcí skrytých**“, o poodhalení skrytých **Božích tajemství**. Zvláště takových, která jsou vykreslena jako znamení **konce světa**, onoho Božího dne. V případě novozákonní apokalyptiky specificky jako znamení Kristova druhého příchodu. Obvyklé použití slova „apokalypsa“ jakožto **synonyma hrůz** pak vyplývá z toho, jak děsivě barvitě vykreslená tato znamení někdy bývají.

Apokalyptiku máme již ve Starém Zákoně, kniha Daniel je toho největším příkladem. V Novém Zákoně – po apokalypsách evangelijních – je to především Zjevení Janovo.

A je jasné, že takovéto texty, často i literárně krásné, od samého počátku křesťanství **fascinovaly** mnohé své čtenáře, kteří se jimi zabývali, a vedly k dalšímu **rozvinutí**, často i mystickému. Nemohlo jít ale jen o zvědavost. Především šlo o otázku, **zda a nakolik** se znamení začínají **naplňovat**. Jak se mají lidé **připravit** na příchod Páně. V prvních desetiletích křesťanství bylo navíc velmi živé očekávání, že zmrtvýchvstalý a na nebe vstoupivší **Kristus** se **brzy** zase vrátí. «Ano, přijdu brzy» znělo prvním křesťanům v uších. Proto bylo **čtení znamení**, zvláště v dobách pronásledování, velmi živé. Stejně jako je živé v dobách všech možných krizí.

Jenže Kristus nepřicházel a pořád nepřichází. A tak začalo být postupem času stále jasnější, že tajemné obrazy **nejsou** zdaleka tak **jednoznačné**, jak se zprvu mohlo zdát. Že se nedají jednoduše a s jistotou **ztotožnit** jako znamení právě těch či oněch konkrétních dějinných událostí. Kdykoli se v dějinách takto různě ztotožnily a různí jejich vykladači si byli jistí, že vše již nastává, konec světa ani Kristův druhý příchod nakonec ještě nikdy **nenastaly**.

Proto se už **ve staré církvi** rozšířilo **přesvědčení**, že znamení Kristova příchodu jsou v Novém Zákoně schválně popsána tak, aby lidé (křesťané) **všech generací** mohli být přesvědčeni, že se uskutečňují či uskuteční **právě v jejich době**, a podle toho se také snažili žít. Ostatně sám Pán Ježíš v posledním verši dnešního úryvku říká: «O tom dni a o té hodině však neví nikdo, ani andělé v nebi, ani Syn, jenom Otec». A hlavně již starokřesťanští vykladači došli k **přesvědčení**, že biblické apokalypsy nenesou jen poselství vzhledem ke konci světa, ale **pro jakoukoli kritickou situaci** světa, společnosti i každého jednotlivého člověka. Což je možná jejich nejdůležitější četba.

Ono tomu přeci tak je, že jednotlivá apokalyptická znamení se stále nějak **opakovaně uskutečňují**. A to jak v dějinách **makrokosmických**, v dějinách celého lidstva a světa, tak i v dějinách **mikrokosmických**, „v malém“, v osobních dějinách každého jednotlivého člověka. Tehdy vždy **přichází k člověku Bůh**. Ostatně platí, že biblické apokalypsy byly zpravidla sepsány v dobách těžkých, právě na základě **zkušenosti Boží blízkosti**.

Proto **vše**, s čím se jen apokalyptické obrazy dají aspoň **nějak ztotožnit** a co na nás **doléhá**, by nás vždy mělo přimět ke slyšení **základního** poselství biblické apokalyptiky: Že zejména ve všem těžkém je nám **Kristus blízko**, přichází nám v ústrety. Že právě tehdy, v limitních situacích, může být člověkem **potkán**. A že na nás je, abychom se jeho přicházení **otevřeli** a čerpali Boží sílu obstát, neztratit víru, naději a hlavně **lásku**. Jako se tomu má jednou stát ve chvíli naší **smrti** a na konci světa.

Vraťme se ale ještě k dnešnímu evangeliu. Vedle mnoha dalšího v něm možná můžeme slyšet připomenutí **důležitosti vztahů**, s Bohem i lidmi. Ačkoli **jednou vše pomine**, ačkoli nastane mnohé soužení, jedině, co v nás **nepomine**, je **společenství s Kristem**, jeho rezonující slovo, tedy **vztah** s ním. Země a nebe pominou, ale **«lidé uvidí Syna člověka přicházet v oblacích s velikou mocí a slávou»** jsme slyšeli. Vidění a setkání a rezonance slova jsou projevy i metaforami vztahu.

Proto jednou z věcí, kterou by člověk měl udělat jako první, když se mu nějak **«zatmí slunce a měsíc přestane svítit... a hvězdný svět se (mu) zachvěje»**, je **péče o vztahy**. Nejen kvůli sobě, sobecky, ale i kvůli ostatním, pro jejich dobro. O vztahy **je třeba** pečovat. Nejen o ten **s Pánem Ježíšem**, který v takových chvílích k nám přichází se zvláštní intenzitou. Ale i o vztahy **s lidmi**, s nimiž se ostatně v kritických chvílích můžeme potkat také více a hlouběji než kdy jindy. My **potřebujeme** je stejně jako oni nás.

S trochou nadsázky řečeno, **jen vztahy** mají potenciál člověka přenést **do věčnosti**. Bůh sám v sobě je vztah, **Trojice**, absolutní vztah lásky Otce, Syna a Ducha svatého. A protože vztah je vnitřní „strukturou“ Boha, vztahový je nějak i **svět**. Co nás spojuje **s Bohem**, je tedy vztah, co nás spojuje **navzájem a se světem**, jsou zase vztahy. Proto jsou vztahy **více** než cokoli jiného, ve vztazích se má uskutečňovat to nejdůležitější: **láska**, která je principem věčnosti.

Milé sestry, milí bratři, **každá doba** je nějak těžká, je i **«časem úzkosti»**. Každý lidský život taktéž, jednou více, jindy méně. I vedle mnohého krásného a šťastného jsme vždy nějak **i v slzavém údolí**. Čím jsme starší, tím slzavější nám vše někdy může připadat. I přestože slzavé údolí, vše těžké a hroutící se je vždy **jen částí** pozemské reality, a kéž by tou menší, přesto **je zde** a má své projevy, důsledky a svá **znamení**. Opatrně a pokorně a spíše jen pro sebe v nich můžeme a někdy snad i máme čist i **naplnění** těch biblických. Ne však proto, abychom propadli malomyslnosti a kritice všeho a všech či se utopili v hrůze z konce světa a života, ale abychom o to intenzivněji **zatoužili skutečně žít**. Žít zde na zemi a jednou na věčnosti. A to se děje právě **jedině ve vztazích**, ve vztazích opravdové **lásky**, sdílené a dávající, **proexistující**, ve vztazích s Bohem i s lidmi a konečně i se vším živým, s celým svým mikrosvětem.

Proto se poučme z přirovnání o fíkovníku a čtème znamení doby. Zdůrazňující i potřebu živých vztahů. Nemáme nic cennějšího, **vztahem** žijeme s **Bohem**, lidmi i světem. Vztahem dáváme i přijímáme.

I proto se **Boží Syn** stal **člověkem** a ve všech apokalypsách je nám **blízko**. Jak říká naše víra a může potvrdit naše zkušenost.